

■
SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

Päihtyneen henkilön akuuttihoito
**- sosiaali- ja terveysministeriön
ohjeet**

**Sosiaali- ja terveysministeriön
selvityksiä 2006:65**

PÄIHTYNEEN HENKILÖN AKUUTTIHOITO – SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN OHJEET

- Apulaisoikeuskansleri Jaakko Jonkan mukaan **[1]** potilaan oikeus hyvään hoitoon ei toteutunut, kun päihtynyt henkilö hakeutui mielenterveysongelmien vuoksi hoitoon ja hänet toimitettiin poliisin huostaan ennen psykiatrisen hoidon tarpeen arviointia. Apulaisoikeuskansleri esitti sosiaali- ja terveysministeriölle harkittavaksi terveydenhuollon ohjeistamista päihtyneiden potilaiden käsittelyä koskevien tilanteiden varalle.
[1] Ratkaisu 17.3.2005 (dnro 92/1/03)

PÄIHTYNEEN HENKILÖN AKUUTTIHOITO – SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN OHJEET

■ OHJEIDEN PÄÄSISÄLTÖ

Päihtymys ei saa estää henkilön akuuttitilanteen asianmukaista arviointia ja sen hoitoa, eikä päihtymys saa estää häntä saamasta asianmukaista palvelua ja kohtelua.

Terveydenhuollon päivystykseen hakeutuneen tai sinne tuodun päihtyneen henkilön hoidon tarve on arvioitava terveydenhuollossa.

PÄIHTYNEEN HENKILÖN AKUUTTIHOITO – SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN OHJEET

■ OHJEIDEN PÄÄSISÄLTÖ

Poliisi voidaan kutsua paikalle mahdollista säilöön viemistä varten vain erityistilanteissa. Henkilön hoidon tarve on arvioitava aina ennen säilöön viemistä, ellei arviointi ole ilmeisen tarpeetonta.

Tarvittaessa on konsultoitava psykiatrista erikoissairaanhoidoa tai otettava yhteyttä sosiaaliviranomaisiin.

PÄIHTYNEEN HENKILÖN AKUUTTIHOITO – SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN OHJEET

■ OHJEIDEN PÄÄSISÄLTÖ

Psykiatrinen sairaala ei voi kieltäytyä ottamasta potilasta tutkittavaksi pelkästään humalatilasta tai tietyn promillerajan perusteella. Päihtyneen mielenterveysongelmaisen akuuttihoito toteutetaan kuitenkin ensisijaisesti muualla kuin psykiatrisessa sairaalassa.

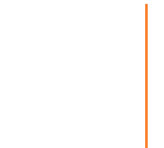

■
SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

PÄIHTYNEEN HENKILÖN AKUUTTIHOITO – SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN OHJEET

■ OHJEIDEN PÄÄSISÄLTÖ

Katkaisuhoitolaitos ei voi edellyttää henkilön olevan selvinnyt ennen katkaisun aloittamista.

Päihtyneen perusarviointi

Terveydenhuollon päivystyspisteeseen hakeutuneen tai sinne tuodun henkilön hoidon tarve on arvioitava potilaan kliinisen kokonaistilan perusteella riippumatta mahdollisesta päihtymyksestä.

Välitön ensiapu on annettava ja muun päivystyksellisen hoidon tarve arvioitava.

Tarpeelliset tutkimukset kuten somaattinen tutkimus, laboratorio- ja radiologiset selvitykset ja toimenpiteet on tehtävä viipymättä. Päihtymys ei saa estää niiden suorittamista.

Päihtynyt asiakas sosiaalihuollossa

Jokaisessa asiakaskontaktissa on kyettävä tarvittaessa reagoimaan päihteiden käyttöön.

Päihtymys ei saa estää palvelujen saamista.

Palveluja tulee antaa henkilölle, jolla on päihteiden käyttöön liittyviä ongelmia ja niitä on annettava avun, tuen ja hoidon tarpeen perusteella.

Paikallisesti on oltava myös sellaisia palveluja, joihin voi hakeutua päihtyneenä.

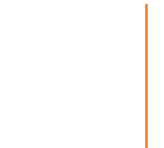

Päihtynyt asiakas sosiaalihuollossa

Jos henkilön terveydentila - esimerkiksi syvä päihtymys – estää sosiaalipalvelujen antamisen, tulee henkilö ohjata terveydenhuoltoon.

Jos päihtyneen tila heikkenee nopeasti, hälytetään ensihoito.

Jos päihtynyt aiheuttaa toimipisteessä häiriötä tai välittömän vaaran, kutsutaan paikalle poliisi.

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

PÄIHTYNEEN HENKILÖN AKUUTTIHOITO – SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN OHJEET

Kehittämisehdotukset:

Palvelurakennemuutoksen yhteydessä on varmistettava riittävällä väestöpohjalla järjestettävä kattava seudullinen ensihuolto.

Ensihuollon tehtävä on antaa välitön akuuttiapu tarvittaessa yliyön palveluna, arvioida palvelutarve ja ohjata tarpeenmukaisesti palveluihin. Kehittämistyössä tulee käyttää hyväksi olemassa olevaa avopalvelu- ja laitosjärjestelmää. Pelkän palveluohjauksen varaan ensihuoltoa ei kuitenkaan tule rakentaa.

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

PÄIHTYNEEN HENKILÖN AKUUTTIHOITO – SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN OHJEET

Kehittämisehdotukset:

Suuriin yhteispäivystyspisteisiin on tarpeen sijoittaa sosiaalialan ammattihenkilökuntaa suunnittelemaan päihtyneen henkilön jatkohoitoa ja -palveluja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa tulisi olla ainakin yksi päihdetyöhön erikoistunut työntekijä, joka asiakastyön lisäksi kouluttaa muita oman yksikön työntekijöitä ja tekee yhteistyötä muiden tahojen, kuten poliisin kanssa.

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

PÄIHTYNEEN HENKILÖN AKUUTTIHOITO – SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN OHJEET

Kehittämisehdotukset:

Sosiaalipäivystyksellä tulee olla käytössään tiedot yli yön palveluja antavista yksiköistä, joissa päihtymys ei estä palvelun käyttöä.

Päihtyneen, muiden potilaiden ja henkilökunnan turvallisuus edellyttää tällaisissa yksiköissä riittävää ja ammattitaitoista henkilökuntaa sekä toimivaa hälytysjärjestelmää pulmatilanteisiin.

Alueellisin ja seudullisin ratkaisuin tulee sopia palveluyksiköistä, joissa päihdehuoltolain mukaista tahdonvastaista hoitoa toteutetaan. Lääninhallitukset varmistavat yksiköiden asianmukaisen toiminnan.